

Czy wrzucając do pojemnika na odpady papier, butelki szklane, tworzywa sztuczne lub metalowe puszki – pamiętamy o tym, że wyrzucamy cenne surowce wtórne, które mogą być odzyskane i wykorzystane? Czy pamiętamy, że surowce te po zmieszaniu z innymi odpadami będą trudne do odzyskania i jeżeli trafią na składowisko, to zanieczyszczą środowisko?

Selektywna zbiórka odpadów

Sposobem na odzyskanie przydatnych do recyklingu odpadów jest ich selektywne zbieranie, czyli gromadzenie w oddzielnych pojemnikach poszczególnych rodzajów odpadów.

Słabe statystyki

Na terenie wielu naszych miast i osiedli wiejskich rozstawione są pojemniki do selektywnego zbierania odpadów. Niestety, ciągle jeszcze w Polsce nie uzyskujemy zadowalających efektów wyrażonych ilościami zbieranych w ten sposób odpadów. Jak pokazują statystyki – zaledwie 2% całości wytwarzanych w kraju odpadów zbieranych jest w sposób selektywny. Z wytwarzanych w Polsce w ciągu roku 12 mln ton, selektywnie zbiera się ok. 250 tys. ton. Oznacza to, że na statystycznego Polaka przypada jedynie 6 kg wyselekcjonowanych odpadów rocznie.

W wielu krajach Unii Europejskiej poziom odzyskiwanych odpadów w wyniku selektywnego zbierania – jest znacznie wyższy i osiąga 20%. Przykładem mogą być Niemcy, gdzie każdy obywatel zbiera selektywnie prawie 80 kg odpadów, w Czechach 20 kg. Wynika z tego, że można, jeżeli tylko się chce, a przecież nie wymaga to wiele trudu.

Nie tylko kontenery

Selektywne zbieranie odpadów może być prowadzone w różny sposób. Najczęściej stosowany spotykany jest system

oznakowanych kontenerów ustawionych na terenie osiedli mieszkaniowych lub w centrach handlowych. Innym sposobem jest tzw. system worków. Polega on na tym, że firma zajmująca się odbiorem od mieszkańców odpadów komunalnych – dostarcza worki, w których każdy właściciel posesji gromadzi oddzielnie papier, szkło, tworzywa i metale. Po zapelnieniu worków przekazuje je firmie wywozowej, która dostarcza w ten sposób zebrane odpady do sortowni, gdzie następuje ostateczne przygotowanie poszczególnych surowców wtórnych do gospodarczego wykorzystania.

Rozwiązaniem mogą być również tzw. centralne punkty gromadzenia i segregacji odpadów, szczególnie popularne w wielu krajach Europy Zachodniej. Są to miejsca ogrodzone, nadzorowane, wyposażone w szereg kontenerów. Mieszkańcy mogą przynosić lub przywozić do tych punktów wysegregowane wstępnie różne odpady, nie tylko te „tradycyjne” surowce wtórne, lecz również odpady organiczne, np. z pielęgnacji ogrodów, odpady wielkogabarytowe (pralki, lodówki, telewizory, komputery, stare meble itp.) oraz niektóre odpady niebezpieczne, np. baterie, świetlówki, pozostałości farb i lakierów itp. Centralne punkty gromadzenia odpadów spełniają ważną rolę, zwłaszcza w selektywnej zbiórce odpadów niebezpiecznych. Szkoda, że u nas w kraju tak niewiele tych punktów dotychczas powstało.

Niezbędne sortownie

W systemie selektywnej zbiórki nieodzownym elementem jest sortownia odpadów. Sortownia to instalacja, gdzie w sposób mechaniczny lub ręczny następuje dodatkowe „podczyszczenie” odpadów gromadzonych w ramach selektywnej zbiórki. W obiektach tych następuje uszlachetnienie odpadów, co pozwala na uzyskanie jednorodnych surowców wtór-

nych (w rodzaju, klasie i czystości), odpowiadających wymogom określonym przez odbiorców. W sortowni przygotowuje się je także do transportu poprzez ich prasowanie, belowanie czy mielenie. W Polsce funkcjonuje obecnie około 80 sortowni odpadów komunalnych.

Jak się okazuje, liczba tych obiektów jest ciągle niewystarczająca, czego dowodem jest zdecydowanie za niski poziom odzyskiwanych surowców. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami przyjęty przez Radę Ministrów w grudniu 2006 r. przewiduje rozwój selektywnego zbierania odpadów. Odpowiedzialne za realizację tego zadania są samorządy gminne, które winny stworzyć na swoim terenie takie warunki, by mieszkańcy mogli odpady zbierać w sposób selektywny. Na surowce wtórne czekają papiernie, huty szkła, huty stali oraz zakłady przerabiające tworzywa sztuczne.

Z drugiej strony musimy pamiętać o najważniejszym celu prowadzenia recyklingu odpadów, jakim jest ochrona środowiska przed odpadami. Im więcej odpadów odzyskamy w wyniku selektywnej zbiórki – tym mniej trafi na składowisko. Zgodnie z naszymi zobowiązaniami wobec Unii Europejskiej musimy ograniczyć ilość składowanych odpadów i możemy to zrealizować między innymi przez selektywne zbieranie odpadów.

doc. dr LIDIA SIEJA
Instytut Ekologii Terenów
Przemysłowych w Katowicach

